

Noter kanunu

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 28/VI/1938 - Sayı : 3945)

No.
3456

Kabul tarihi
15 - VI - 1938

UMUMÎ HÜKÜMLER

- Noterlik açılacak yerler* **BİRİNCİ MADDE** — Her asliye mahkemesi nezdinde bunların kaza çevresinde noter işlerini görmeğe salâhiyetli olmak üzere bir veya bir kaç noter bulunur.
Bir noterlik açılmasına geliri müsaîd olmayan yerlerin noterlik vazifesi, Adliye vekâletince, bağlı buldukları adliye encümeninin seçeceği bir adliye memuruna gördürülür.
- Noterlerin taaddüdü* **İKİNCİ MADDE** — Gereğine göre bir kaza çevresinde yenden noterlik açmağa veya mevcut noterlerden birini kaldırmağa Adliye vekâleti salâhiyetlidir.
- Noterlik dairesinin bulunacağı yerler* **ÜÇÜNCÜ MADDE** — Noterlik mahkemenin bulunduğu yere yakın ve iş merkezlerinde açılır.
Birden ziyade noterlik tesisine lüzum görülen yerlerde kaza çevresi içinde olmak üzere noterlik daireleri mahkemenin bulunduğu kasabanın dışında da kurulabilir.
- Yabancı memleketlerde noterlik işleri* **DÖRDÜNCÜ MADDE** — Yabancı memleketlerde noterlik işleri konsoloslar veya konsolosluk vazifesini gören memurlar tarafından ifa edilir.
- Noterlikle birleşemeyecek işler* **BEŞİNCİ MADDE** — İlim ve hayır müesseseleri reis ve azalıkları ve kaza mercilerinin vereceği her hangi bir vazife müstesna olmak üzere maaş, ücret veya aidat mukabilinde görülen hiç bir hizmet ve vazife noterlikle birleşemez.
Noterler, borsa oyunu ve ticaret işleriyle uğraşamazlar, avukatlık yapamazlar ve başkalarına kefalet edemezler.
- Tatil günleri* **ALTINCI MADDE** — Noterler tatil günlerinde iş yapamazlar. Ancak vasiyetname tanzim ve tasdikile gecikmesinde zarar umulan akid ve işleri yapabilirler ve bu hali icab ettiren sebepleri tanzim veya tasdik edecekleri kâğıdda gösterirler.

BİRİNCİ BAB

Birinci bölüm

Noterlerin tayini usulleri

Noter olacalarının vasıf ve şartları

YEDİNCİ MADDE — Noter olmak için:

- I - Türk olmak.
- II - Medenî ve siyasî haklarına sahip bulunmak,
- III - Yirmi beş yaşını bitirmiş olmak,

IV - Askerlik filî hizmetini yapmış veya hizmete elverişli olmadığı anlaşılmış bulunmak,

V - Başkasına geçer veya vazifesini yapmağa mâni hastalığı bulunmamak,

VI - Yabancı ile evli olmamak,

VII - Türkiye Hukuk fakültesinden çıkmış olmak veya Siyasal bilgiler okulundan veya ecnebi bir memleket hukuk fakültesinden çıkmış olup ta Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden imtihan vererek tasdikname almış olmak,

VIII - a) Şeref ve haysiyeti muhil bir suçtan mutlak surette ve kasdî bir cürümden dolayı üç ay veya daha fazla hapis cezasile mahkûm veya bu kabîl suçlarla hapsi müstelzim her hangi bir cürümden dolayı ceza takibi altında bulunmamak,

b) Cezaî veya inzibatî bir karar neticesinde hâkim veya memur veya noter olmak ehliyetini kaybetmemiş olmak,

c) Meslek şeref ve haysiyetine uymayan hallerde bulunmamış olmak,

d) Hileli ve taksirli olmayarak iflâs etmiş ise iadei itibar etmiş olmak,

IX - Kumar oynamayı itiyad edinmiş veya menfaat mukabilinde kumar oynatmış yahud ahlâkça halkın güvenini gıderecek bir hal ile dile gelmiş olmamak,

X - En aşağı beş sene hâkimlik veya müddeiumumilik yahud avukatlık etmiş olmak şarttır.

SEKİZİNCİ MADDE — Bir yere noter tayini icab ederse *Açık noterliğin ilânı* keyfiyet, Adliye vekilligince merkezde Resnû ve noterliği açık olan yerde de bir gazete ile bir ay müddetle ilân olunur. Gazete olmayan yerlerde bu ilân C. müddeiumumiligince münasib bir şekilde yapılır.

DOKUZUNCU MADDE — Yedinci maddenin 10 neu bendinde sayılı şartları haiz olanlardan talib çıkmadığı takdirde mezkûr maddenin diğer bendlerinde yazılı vasıfları haiz olanlar arasında yarılacak imtihan neticesinde muvaffak olanlar ve taliblerin taaddüdü halinde aralarında müsabaka yapılarak ehliyetçe en üstün görülenler tayin olunur. *İmtihanla noter olmak*

ONUNCU MADDE — Noterlik imtihanı, hukuk işleri *İmtihan heyeti ve im-* umum müdürünün başkanlığı altında asliye mahkemesi *bitihanın yapılma şekli* rinci hukuk ve ticaret daireleri başkanları, baro başkanı ve Ankara noterlerinin en kıdemlisinden mürekkebe bir komisyon tarafından yapılır.

İmtihanın yapılacağı gün imtihandan on beş gün evvel alâkadarlara yazı ile bildirilir.

ON BİRİNCİ MADDE — İmtihanlar yazılı ve sözlü olarak *İmtihanın mevzuu* yapılır.

Sözlü imtihan :

A) Medenî hukuk, ticaret hukuku ve hukuk muhakemeleri usulü

B) Ceza hukuku ve ceza muhakemeleri usulü

C) İdare ve âmme hukuku

D) Malî kanunlar, damga ve harç kanunlarından, talibin tatbik kabiliyetini meydana koyacak şekilde.

Yazı ile imtihan :

Noter işlerine dair verilecek mevzular üzerinde yapılır.

Ehliyetname

ON İKİNCİ MADDE — İmtihanda kazananlara derecelerine göre noterlik ehliyetnamesi verilir.

Açılan noterliklere, ehliyetname almış olan talibler derecelerine göre tayin olunurlar. Bu suretle ehliyetname alanlar beş sene sonuna kadar noterliğe tayin olunmadıkları takdirde ehliyetnameleri hükümden düşer ve tekrar noterliğe talib olurlarsa yeniden imtihana tâbi tutulurlar.

Dil bilmek

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ehliyetname derecelerinde müsavat halinde fransızca, ingilizce, almanca ve italyanca dillerinden birini bilmek üstünlük sebebi sayılır.

Üstünlük sebebi yoksa kura çekilir.

İmtihana girmek

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İmtihanda kazanamayanlar bir yıl geçmedikçe yeniden imtihana giremezler.

Noterin yemini

ON BEŞİNCİ MADDE — Noter tayin olunanlar işe başlamadan evvel bağlı buldukları hukuk mahkemesinde ve yabancı illerde noter işlerini görenler bağlı oldukları elçiler önünde kendilerine verilen vazifeyi doğru yapacaklarına dair namusları üzerine and içerler. Tutulacak üç nüsha zabıt varakasının bir nüshası Adliye vekâletine gönderilir. Diğer nüshası bağlı olduğu hukuk mahkemesi veya makam nezdinde ve bir nüshası da noterlikte saklanır.

Teminatın miktarı

ON ALTINCI MADDE — Noter tayin olunanlar işe başladıktan iki ay içinde noter dairesinin bir yıllık gayrisafi gelirinin yüzde onu nisbetinde para olarak teminat verirler. İlk olarak açılacak noterlikler için teminat miktarı civar kazalar varidatına göre Adliye vekâletince takdir olunur.

Her sene gelirin artması halinde teminat da birinci fıkradaki nisbet dairesinde arttırılır. Arttırılması lâzımgelen teminat iki ay içinde verilir.

Bu maddede yazılı müddetler içinde teminat paralarını yatırmayan noterlerin mahallî C. Müddeiumumilerinin işarı üzerine Adliye vekâletince vazifelerine nihayet verilir.

Teminatın geri verilmesi

ON YEDİNCİ MADDE — Ölüm, istifa, meslekten çıkarma ve ilga sebeplerinden biri ile veya başka bir yere tayin olunmak suretile vazifelerinden ayrılan noterlerin devir işi bitirilerek ilişkileri kesilmedikçe teminatları geri verilmez.

En çok iki ay içinde C. Müddeiumumileri hesap ve işleri incelemeğe mecburdurlar.

Yaş tahdidi

ON SEKİZİNCİ MADDE — Noterler yaş tahdidi noktasından askerî ve mülkî tekaüd kanunu hükümlerine tâbidirler.

Terfi

ON DOKUZUNCU MADDE — Yedinci maddenin yedinci bendinde yazılı evsafı haiz bulunan noterler, sicil ve kıdemleri müsaid olduğu takdirde istedikleri ve açık yer de bulunduğu takdirde geliri daha yüksek olan bir noterliğe tayin olunabilirler.

YIRMİNCİ MADDE — Meslekten çıkarma, istifa, ölüm ve sair sebeblerle açılan noterliklere yenisi tayin olununcaya kadar bu vazife safi gelirin dörtte birinden yarısına kadar verilmek üzere noterliğin bağlı bulunduğu adliye encümeni tarafından seçilecek mahallî adliye memurlarından birine gördürülür.

Tevkif, işten el çektirme gibi sebeblerden dolayı noterlerin muvakkaten işlerinden ayrılmaları halinde vazifeleri, safi gelirin üçte biri verilmek suretile yukarıdaki fıkra mucibince seçilecek vekile gördürülür. Geri kalan miktarın üçte biri notere verilip üçte ikisi zimmeti tahakkuk ederse mahsub ve vazifeye iadeye mâni olacak bir ceza ile mahkûmiyeti halinde noter yardım sandığına tevdi edilmek üzere muhakeme neticesine kadar mevkuf tutulur.

Hastalık, mezuniyet ve sair mazeretleri sebebiyle işlerinden ayrılan noterler, mesuliyeti kendilerine aid olmak üzere memurlarından birini tevkil edebilirler. Tevkil edilecek kimse bulunmazsa noterliğin bağlı olduğu mahkeme reisi veya hâkim tarafında safi gelirin üçte biri verilmek üzere mahallî adliye memurlarından biri vekil seçilir. Şu kadar ki, bu suretle vazifeden ayrılma müddeti bir ayı geçecek olursa vekilin intihab ve ücreti hakkında birinci fıkra hükmü tatbik olunur.

İKİNCİ BAB

Birinci bölüm

Defter, dosya ve kayıtlar

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Noterler, aşağıda yazılı defterleri tutarlar:

- I - Yevmiye defteri,
- II - Emanet defteri,
- III - Kanunun tescilini emrettiği akid ve muamelelere mahsus sicil defteri,
- IV - Kıymetli evrak defteri,
- V - Muvazene defteri,
- VI - Nizamnamede gösterilecek yardımcı defterler.

Noterlerin kullanacakları defterler

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Noterlerin resen tanzim ve asıllarını sakladıkları mukavele ve senedlerden başka dairelerinde alıkoymağa mecbur oldukları her nevi tasdikli veya tasdiksiz mukavele, sened ve kâğıtların ve yaptıkları her çeşid tebligatın dairede alıkonulacak örnekleri ve tuttıkları defter ve cild-bendler, kayid ve hesablarla tanzim ve tasdik veya tebliğ ettikleri

Dairede kalacak kâğıtların harç ve resme tâbi olmadığı

veya sakladıkları bütün kâğıdlarda muarraf, şahid, tercüman ve kendilerinin yazdıkları tasdik ve tebliğ yazıları hiç bir gûna harç ve damga resmine tâbi değildir.

Errak ve emanetlerin teslim ve devri

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Meslekten çıkarma, istifa veya dairesi lâğvolunmak suretile vazifesinden ayrılan noterlerle ölen noterin mirasçıları veya mümessillerinin huzurile bunlara aid bütün evrak ve emanetler yapılacak bir zabıt varakası üzerine C. müdeiumumilerince teslim alınarak haleflerine ve lâğvi halinde başka bir noter varsa ona devrolunur.

Kâğıdların korunması

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterler; dosya defter ve vesikaları yangın, su baskını ve çalınma gibi her nevi zıyâ tehlikelerinden korumakla mükelleftirler.

Noterlerin verecekleri cetvel

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Noterler her ay dairelerine gelen ve çıkan işlerin mahiyet ve adedini ve aldıkları ücret, harç ve sair resimlerin mikdarını gösterir müfredatlı bir cetvel tanzim ederek C. müdeiumumiliklerine gönderirler.

İkinci bölüm

Tanzim, tasdik ve tebliğ işleri

Noter kâğıdları

YİRMİ ALTINCI MADDE — Noterlerin kullanacakları kâğıdların şekilleri nizamname ile tayin olunur.

Resmî mühürler

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Noter ve vekillerinin, masrafları taraflarından verilmek üzere öz ve soy adı, iş gördüğü yer ve birden çok noter bulunan yerlerde sıra sayısı yazılı Adliye vekâletince yaptırılmış resmî mühürleri bulunur.

Alâkahılara örnek vermek

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Noterlerce yapılan işlerin ve tutulan sicil ve kayidlerin örnekleri ancak imza sahipleriyle diğer alâkahılara ve kanunen onların yerini tutanlara verilebilir.

Bunlardan başkalarına verilmesi mahkeme kararına bağlıdır.

Kâğıd ve defterlerin gizliliği ve bunları istemeğe salâhiyetli makamlar

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, dairelerindeki kâğıd ve defterleri daireleri dışına çıkaramazlar. Ancak mahkeme veya sorgu hâkimince karar verildiği takdirde bunları kendi veya memurları eli ile götürür veya gönderirler.

Cümhuriyet müdeiumumilerile Adliye müfettişleri de yukarıki fıkrada yazılı salâhiyeti haizdirler.

Saklı veya kayıtlı olmayan kâğıd örneklerinin verilmesi tarzı

OTUZUNCU MADDE — Aslı noter dairelerinde saklı veya kütüğe geçirilmiş olmayan bir kâğıd veya kayid örneğinin tasdiki istenildiğinde bu kâğıd ve kayidlerin örneği aslındaki şekli muhafaza edilmek şartile gösterene imza ettirilir ve noter dairelerinde saklanır. Verilecek örneklere diğer örneğin dairede saklandığı keyfiyeti yazılmakla beraber sahibine verilen aslına da ayrıca şerh verilerek mühürlenir.

Örnek fotoğraf da olabilir. Ancak aslında bir bozukluk veya fotoğrafta görülmeyen bir şey varsa yerine işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmek lâzımdır.

Getirilen kâğıdın bir kısmının örnek veya tercümesi istenilirse o kısım aslına işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmelidir.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Bir dile çevrilmeğe lüzum görülen kâğıdları noter çevirir veya emniyetle tercüme edebilecek kimselere çevirtir.

Başka dile çevrilecek örnekler

OTUZ İKİNCİ MADDE — Tebliği istenilen her nevi kâğıd hukuk usulü muhakemeleri kanununda yazılı hükümlere göre muhatabına tevdi edildikten sonra alınacak imzalı ilmühaber veya kabulden çekinme halinde memur tarafından tutulacak zabıt varakası asıl kâğıd ile saklanarak diğer bir sureti altına tebliğ keyfiyeti yazılıb tasdik edilerek alâkahılara verilir.

Tebliğat usulü

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Noterler, memuriyetleri daireseleri dışında bulunan kimselere aid tebligatı o yerin noteri vasıtasile yaptırır. ve yabancı illerde bulunan kimselere yapılacak tebliğ varakalarını C. Müddeiumumileri vasıtasile Adliye vekâletine gönderirler.

Noterlerin memuriyet daireseleri dışında yaptırılacakları tebligat

Üçüncü bölüm

Noter dairesine gelenlerin ehliyeti ve tarafların rızalarını öğrenme ve alâkahılarla şahid ve muarriflerin dinlenmesi

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noter, iş yaptıracak kimselerin hüviyet ve ehliyetini ve hakikî arzularını etrafınca ve hiç bir noktasını ihmal etmeden öğrenmekle mükelleftir.

Tarafların isteğinin öğrenilmesi

İş yaptıracak kimse sağır ve dilsiz ise arzularını yazı ile, okuyub yazmak bilmiyorsa tercüman vasıtasile öğrenir.

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Noterlerin resen tanzim edecekleri sened ve mukavelelerin en az iki şahid huzurunda yapılması lâzımdır.

İkrar şahidi

Alâkahıların şahid, muarri ve varsa tercümanlarının öz ve soyadı ve adresleri, senedin tanzim ve tasdik günleri hem rakam ve hem de yazı ile yazıldıktan sonra okunarak alâkahılarla hazır olanlar tarafından imza edilir ve noterlikçe tasdik olunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — Noterler; imza, mühür veya kullanılan işaretin tasdikini isteyen iş sahiblerinin gösterdikleri vesikalarla hüviyetleri lâyıkı veçhile anlaşılmadığı takdirde bir veya bir kaç muarri isteyebilirler.

Hüviyetlerin tesbiti

Muarriflerin sözlerini kanaat husulüne kâfi görmedikleri takdirde başka muarri ve sair deliller istemeğe salâhiyetlidirler.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Alâkahılar Türk dili bilmedikleri takdirde noterler tercüman vasıtasile ve şahidler önünde bunların sözlerini dinlerler ve tanzim ve tasdik olunan kâğıda bu hususu yazarlar. Şahidli yapılan işlerde noter ve şahidler, şahidsiz yapılan işlerde noter lisan bilirse tercümana lüzum yok-

Tercümanla dinleme

tur. Bu takdirde keyfiyetin tasdik şerhinde gösterilmesi lâzımdır.

Tasdik,

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Alâkalılarla şahid ve muarrifler ve tercümanın imza koymak bilmedikleri ve mühür ve hususî işaretleri de olmadığı takdirde sol ellerinin baş parmağı bastırılarak üzerine sahiblerinin öz ve soy adları yazılır ve noter tarafından kâğıda şerh verilerek altı tasdik ve imza olunur.

Ehliyet

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Noterliklerde işlerini gördürecek alâkalıların asil veya vekil olarak hazır olmaları, yapacakları akid ve işleri umumî hükümlere göre yapmağa salâhiyetli bulunmaları ve noterlerin memuriyet daireleri içinde ikametgâh sahibi olmaları veya orada sarîh bir adres göstermiş bulunmaları şarttır.

*Şahid, muarriif ve
tercüman*

KIRKINCI MADDE — Şahidlerin reşid ve mümeyyiz olmaları, alâkalıların hüviyetlerini bilmeleri ve ikiden aşağı olmamaları, kör, dilsiz ve sağır bulunmamaları, alâkalılarla evli, nişanlı veya aralarında nesebden veya sebebden usul ve fiiruu yahud üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar nesebden veya sebebden civar hısımları ve ücretli adamları olmamaları şarttır.

Muarriflerin, alâkalıların hüviyetlerini ve tercümanların da çevireceği lisani doğru olarak bilmeleri lâzımdır.

Tarafların ehliyetinin bilinmesi

KIRK BİRİNCİ MADDE — Vekil, veli, vasi, kayyum, mümessil ve mirasçı sıfatile veya şirket ve cemiyet gibi hükmi şahıs ve mesul şerikler namına mukavele ve sened ve sair kâğıdlar tanzim ve tasdik ettirmek isteyenler sıfat ve salâhiyetlerini ve bu hususu yapmaya izinli olduklarını bildirir vesika göstermekle mükelleftir.

Vesikanın gösterildiği, kâğıda yazılmakla beraber işe taallük eden kısımlarını ve nereden hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu gösteren bir örneği pulsuz ve harçsız olarak gerek sahibine verilecek ve gerek dairede saklanacak nüsha ve örneklere bağlanacaktır.

*Şahid, muarriif ve
tercüman kabul
edilmesi*

KIRK İKİNCİ MADDE — Noterler, gerek ikrar şahidi ve gerek muarriflerle tercümanı kabul etmekte ve dinlemekte hiç bir kayid ve şekle bağlı değildirler.

Noterler, icabı halinde sözlerinin doğruluğa aykırı ve kimseyi izrar kaskine müstenid olmadığına dair şahid, muarriif ve tercümana and içirir.

Fotoğrafların yapıştırılması

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Ehemmiyetli ve noterin gerekli gördüğü işlerde alâkalıların fotoğrafları kâğıda yapıştırılır ve üzeri mühürlenir.

ÜÇÜNCÜ BAB**Birinci bölüm***Noterlerin vazifeleri*

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterler, memuriyetleri dairesinde bulunan:

Noterlerin yapacağı işler

A) Hakikî veya hükmî şahısların resmîyet ve vusuk vermeğe mecbur oldukları yahud vermek istedikleri her nevi akid ve iş kâğıdlarını resen tanzim ederek asıllarını saklamak ve örneklerini alâkalılara vermek,

B) Ölüme bağı tasarruflara aid sened ve mukavelelerle evlenme mukavelelerini tanzim etmek ve kütüğe geçirmek ve veren tarafından tanzim edilmiş vasiyetnameleri saklamak,

C) Tesis senedleri tanzim etmek,

D) Bu kanuna ve nizamnamesine uygun olarak dışarıda yazılıb getirilen kâğıdların imzalarının veya mühür ve işaretlerinin yahud yalnız tarihlerinin tasdikı veya şekil ve halini tesbit ile ikinci bir örneğini saklamak,

E) Hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki delillerin tesbiti usulünün tatbikı kabil olmayan yerlerde bir şeyin veya yerin hal ve şeklini ve alâkalı şahısların hüviyetini veya ifadelerini tesbit etmek,

F) Piyango, seçim ve içtimalarda bulunarak zabıt varakaları tanzim etmek,

G) Alâkalılar tarafından istenildiği takdirde dairede saklı olan asıl ve örnek ve kütüklerden ve kendilerinin getirdiği kâğıdlardan tasdikli örnek vermek,

H) Her dilden getirilecek kâğıdları diğer dile çevirmek ve çevirtmek,

İ) Teslim olunan menkul ve gayrimenkul malları idare etmek,

J) Teslim olunan emanetleri saklamak,

L) Ticarî senedlerin kabul edilmemesine veya ödenmemesine karşı protesto çekmek ve ihbarname göndermek,

M) Her türlü taahhüdlerin yapılmamasına karşı protesto çekmek,

N) Diğer kanunlarla kendilerine verilen bütün akidleri yapmak ve işleri görmek,

O) Hususî kanunlarında resmî olarak yapılmaları istenip te mercileri gösterilmemiş olan bütün akid ve mukaveleleri tanzim ve tasdik etmek vazifesile mükelleftirler.

Noterler, bu maddede yazılı dairelerinde yapılabilecek işleri sahiblerinin vukubulacak müracaat ve talepleri üzerine daireleri dışında da yapabilirler.

Yirminci maddenin üçüncü fıkrasına göre noterlere vekâlet edecek memur da daire dışında bu işleri görmek üzere noterler tarafından gönderilebilir.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Noterler, vasiyetcilerin açık veya kapalı olarak yazıp verdikleri vasiyetnameleri saklarlar ve buna dair bir zabıt varakası tutarlar. Gerek bu suretle tevdi edi-

Vasiyetname yapılıması

len vasiyetnameler ve gerek noter tarafından tanzim edilen ölüme bağlı tasarruflar hakkında; vasiyetçinin veya ölüme bağlı tasarruf sahibinin şahsî hallerinde vukubulacak değişikliklerden malûmat verilmek üzere bunların ikametgâhları nüfus dairelerine haber verilir.

Noterler ölümün ihbarı veya ölüme ittıla halinde salâhiyetli sulh hâkimine verilmek üzere tevdi edilmiş vasiyetnameleri ve dairece tanzim edilmiş ölüme bağlı tasarrufların tasdikli ve pulsuz örneklerini C. Müddeiumumiliğine verirler.

Verilen emanetleri saklama

KIRK ALTINCI MADDE — Noterler, hakikî veya hükmî şahıslar tarafından saklanmak veya bir hakka karşılık olmak üzere verilecek para, kâğıd ve sair emanetleri saklayarak alma ve geri verme şartlarını gösterir yazacakları zabıt varakasını alâkalılara imza ettirerek aslını dosyasında alıkoyar ve örneğini makbuz mukabilinde sahibine verirler. Bir örneğini de emanet kimin için verildi ise ona tebilğ ederler.

Bu mevduat alâkalı isterse münasib bir mahfazaya konularak sahibi ile noter tarafından mühürlendikten sonra millî bir bankada, banka bulunmayan yerlerde demir kasa ve dolab gibi bir yerde saklanır.

Kıymetsiz şeyler de noterce münasib görülecek yerde saklanabilir.

Emanetleri verme şekli

KIRK YEDİNCİ MADDE — Emanetler, sahibinin sağlığında bir mahkeme kararı veya tarafların rıza ve muvafakatı olmadıkça ve ölümü halinde istihkakı isbat eder bir vesika gösterilmedikçe verme şartları dışında hiç kimseye verilemez.

İkinci bölüm

Noter senedlerinin hüküm ve kuvveti

Resen yapılan senedler

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Noterler tarafından bu kanunda yazılı şartlar içinde resen yapılmış olan kâğıd ve mukavele ve senedler sahteliği sabit oluncaya kadar katği delil teşkil eder.

İmzası tasdik edilen kâğıtlar

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Dışarda yazılıb noterlikçe tasdik edilen kâğıtların gerçeklik ve itibarı yalnız tarih ve imzaya munhasır olup tanzim olunan kâğıtların mündericatinâ şamil olmaz.

Noterlerin resen tanzim ve tasdik edemeyeceği akideler

ELLİNCİ MADDE — Kanunun emir veya menettiği hükümlere aykırı olmamak şartile borçlar kanununun akidlerin serbestisi hakkındaki hükümleri caridir.

Yukarıki fıkra hükmüne muhalif olan akidlere aid senedler resen tanzim olunamayacağı gibi hariçte tanzim olunanların tarih ve imzaları da tasdik edilemez.

Tanzim şekli

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı şartlara ve hükümlere göre tanzim ve tasdik olunmayan kâğıtlar resmî sayılmayıb adi sened hükmündedir.

Alâkalıların imzası bulunub da noter tarafından tasdik edil-

memiş olan çıkıntılar gerçek sayılmaz.

Tasdikli olan kâğıtlar ve senedlerle bunların kayıtlı bulunduğu sicil arasında ayrılık olduğu takdirde alâkahların imzasını taşıyana itibar olunur.

Tasdik ile tekemmül eden her nevi işlere aid kâğıtlar üzerinde değişiklik yapılamaz. Bunlar ancak ikinci bir muamele ile değiştirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BAB

Noter işlerinin murakabesi ve noterlerin mesuliyeti

Birinci bölüm

Murakabe

ELLİ İKİNCİ MADDE — Noter daireleri C. Müddeiumumilerinin daimî murakabesi altında olup en az senede bir defa teftiş olunur.

Teftiş

Adliye müfettişleri de ayrıca teftiş edebilirler.

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Teftiş başhca aşağıdaki noktalar göz önünde tutularak yapılır:

Teftişte göz önünde tutulacak noktalar

A) Kanun mucibince tutulması lâzımgelen defterlerin kanunun tarifî dairesinde tutulub tutulmadığı,

B) Alınan harç, ücret ve resimlerin kanuna uygun olup olmadığı ve mukabilinde pul yapıştırılıp yapıştırılmadığı,

C) Defter ve dosyaların yıl üzerine tasnif edilerek emniyet altında muntazam bir surette bulundurulub bulundurulmadığı,

D) Nizamnamede yazılı hususların yapılp yapılmadığı.

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — C. Müddeiumumilerinin raporları Adliye vekâletine gönderilir.

Teftiş raporları

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Teftiş ve tahkik raporlarında, tahkik sebeble alınacak örneklerde bir muamelenin usul ve kanuna muhalefeti beyan edilirken, mübrem bir lüzum olmadıkça alâkahların isimleri zikredilmez.

Raporlarda adların yazılmaması

İkinci bölüm

İnzibatî cezalar

ELLİ ALTINCI MADDE — Noterlerin yolsuz işlerinden dolayı alâkahlar Adliye vekâletine, C. Müddeiumumilerine ve Adliye müfettişlerine yazı ile şikâyet edebilirler.

Noterlerde şikâyet yolu

Adliye vekâleti şikâyet üzerine tahkikat yapılmasını C. Müddeiumumilerine veya Adliye müfettişlerine veya tensib edeceği bir zata emreder.

C. Müddeiumumileri vaki şikâyet üzerine tahkikat icrasile adlî takibatı istilzam eden hallerde doğrudan doğruya tahkikata geçerek Adliye vekâletine malûmat verirler.

Adliye müfettişleri, tahkikat neticesinde takibi müstelzim bir

hal gördükleri halde evrakı C. Müddeiumumilerine tevdi ile beraber keyfiyeti vekâlete bildirirler.

İşten el çektirme

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Haklarında tahkikat yapılan noterler Adliye vekilliği tarafından lüzum görüldüğü takdirde tahkikat neticesine kadar işten el çektirilir.

Cezaî takibatın inzibatî muameleye mani olmayacağı

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Cezaî takibat, bu fasılda yazılı inzibatî muamelelerin tatbik ve icrasına mâni teşkil etmez.

Inzibatî cezalar

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Vazifesini yapmakta kusuru görülen veya noterlik vakar ve haysiyetini bozan veya umumun güven ve itimadını kaybeden noterler bu hareketlerinin derece ve ehemmiyetlerine göre aşağıdaki inzibatî cezalarla cezalandırılırlar:

A) İhtar,

B) Tevbih,

C) Bir seneyi geçmemek üzere muvakkat meslekten çıkarma,

D) Meslekten çıkarma.

Cezayı verecek makam

ALTMİŞİNCİ MADDE — Yukarıki maddede yazılı cezalar Adliye vekilliğince verilir. Ancak; bunlardan ihtar ve tevbih cezaları katği olub aleyhine hiç bir mercide itiraz edilemez.

Üçüncü bölüm

Noterlerin yapmaları memnu olan haller ve malî mesuliyet

Kanuna aykırı işler yapılması

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — Noterler vazifelerinde kanun ve nizamlar hükümlerine ve umumî adabe aykırı işler yapamazlar.

İşlerin dilz verilmemesi

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Noterler, kanunun emrettiği haller dışında birinin işini başkasına söyleyemezler ve dairelerinde yapılmış olan işlerle kayidler hakkında kimseye ifşaatta bulunamazlar.

Noterin işlerini yapamayacağı kişiler

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Noterlerin kendilerinin ve doğrudan doğruya veya dolayısıyla alâkalı usul ve furu ve kardeş ve karı ve koca ve ücretli adamlarının menfaatli oldukları kâğıdları tanzim ve tasdik edemezler. Bu derecedeki akrabalarını ve adamlarını muarrif ve vukuf ehli ve şahid olarak kabul edemezler.

Noterlerin yukarıda yazılı akraba ve ücretli adamlarına aid akid ve mukaveleler, varsa diğer bir noter yoksa Hukuk mahkemesi reis veya hâkiminin tensib edeceği Adliye memurlarından biri tarafından tanzim ve tasdik olunur.

Noterlerin huku-kî mesuliyeti

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — İşlenen yolsuzluklar istihdam ettiği memurlar tarafından yapılmış olsa bile noterlerin işlerinin yapılmamasından veya hatalı ve eksik yapılmasından dolayı zarar gören alâkalılara karşı malî mesuliyetleri vardır.

Cezalar

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Noterler doğrudan doğruya alâkalı oldukları usul ve fûru, karı ve koca ve kardeş ve ücretli adamlarının menfaatli buldukları kâğıdları tanzim ve tasdik ve bunları muarrif ve vukuf ehli ve şahid olarak kabul ettikleri ve borsa oyunu ve sarraflıkla ve ticaret işleriyle uğraştıkları takdirde yirmi liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu maddede yazılı cezalar Asliye mahkemesi kararile verilir.

BEŞİNCİ BAB

Noter yanında çalışanlar

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Noterler, dairelerindeki işlerin çokluğu ve ehemmiyeti nisbetinde çabuk ve düzgün iş yapabilecek miktarda kâtib ve müstahdem çalıştırırlar.

Noter memurları

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Noter dairesinde memur olabilmek için Türk olmak, 18 yaşını bitirmiş bulunmak ve memurlar kanunundaki şartları haiz bulunmak lâzımdır.

Memur olabilecekler

Tebliğ memurule odacının 18 yaşını bitirmiş Türk olması tebliğ memurunun tebliğ işlerini yapabilecek kadar malûmat ve ehliyeti bulunması şarttır.

Hâkimlikten Adliye memurluklarından ve avukatlıktan cezaî veya inzibatî bir kararla çıkarılmış olanlar noter dairelerinde istihdam edilemezler.

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Noter, yanında çalışan kimselerin hal tercümelerini bir deftere kayid ve vesikalari ayrı ayrı dosyalarda saklar.

Tercümeihal dosyası

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, memurlarile müstahdemlerini kendileri seçerler.

Memurların seçilmesi

YETMİŞİNCİ MADDE — Noter dairesinde iyi surette çalışmış olan kâtiblere kendilerine isnad olunamayan hastalık ve sair sebeplerden dolayı vazifelerinden çıkarılmaları halinde, sekiz yıldan on beş yıla kadar hizmeti olanlara son aldıkları aylık ücretin üç misli, on beş yıldan yirmi yıla kadar hizmeti olanlara dört misli ve yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hizmeti olanlara altı misli ve yirmi beş yıl ve daha fazla hizmeti olanlara da bir senelik ücretlerinin tutarı ikramiye olarak verilir. Bu hüküm noter kâtiblerinin ölümü halinde de caridir.

Memurlara verilecek ikramiye

Bu madde hükmünü tatbikinden doğan ihtilâflar o yerin Hukuk mahkemesi tarafından hal ve faslolunur.

ALTINCI BAB

Noterin ücreti

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Noterler gördükleri vazifeye karşılık olarak aşağıda yazılı ücretleri alırlar:

Noterlerin ücreti

I - Kullandıkları adlî harç pullarından dörtte bir,

II - Resen tanzim veya tercüme edilen sened ve mukavele ve kâğıdların her birinden yazı ücreti olarak kırk kuruş,

III - Noter dairelerinde yazdırılan kâğıd, sened ve mukavelelerin ve noter tarafından verilen örneklerin yazıldığı kâğıdların beherinden yazı ücreti olarak yirmi kuruş,

IV - Bir dilden diğer dile çevrilen veya çevriltirilen kâğıdlardan işin mahiyetine göre beher sayfası için çevirme ücreti olarak en aşağı yüz, en yukarı beş yüz kuruş.

Beiyye

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — Noterler Hazinesinden aldıkları harç pulları için yüzde on beş ve damga pullarile kıymetli kâğıdlar için de hususî kanun ve usullerle muayyen miktarda beiyye alırlar.

Yol masrafı

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Dairesi dışında iş yapmak veya mahkeme veya dairelerde kâğıd ve defter göstermek için yerinden uzaklaşan noterlere yol masrafından başka dört yüz kuruş munzam bir ücret verilir. Tatil günlerinde yapılacak işler için yol masrafından başka beş yüz kuruş ücret verilir. Muamele bir saatten fazla devam ettiği takdirde beher saat ve küsuru için birer lira zammolunur. Bankaya götürülecek emanetler için yüz kuruş ücret alınır.

Noterler tarafından gönderilecek 44 ncü maddenin son fıkrasında yazılı vekiller yukarıki fıkrada gösterilen ücretlerin yarısını alırlar.

Masraflar

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterlerin vazifelerini görmek için ihtiyar edecekleri kira vesaire gibi bütün masraflar kendilerine aiddir.

Tebliğ ücretleri

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Yapılacak tebliğ ve ihtarlardan alınması icab eden tebliğ ücretleri, noterlerin bağlı buldukları Adliye encümenleri tarafından her yıl başlangıcında nakil vasıtaları ücretleri göz önünde bulundurulularak tayin olunur.

İdare olunacak mallardan alınacak ücret

YETMİŞ ALTINCI MADDE — Noterlere teslim olunan menkul ve gayrimenkul malların idaresi mukabilinde verilecek noter ücretleri, bu malların teslim şartlarını gösterir tanzim oluncak mukavelede tayin olunur.

Bir yerde bulunanlara yapılacak tebligat ücretleri

YETMİŞ YEDİNCİ MADDE — Kendilerine tebligat yapılacak kimseler bir mahalde oturuyorlarsa bunlara yapılacak tebligattan ayrı ayrı ücret alınmayıp hepsi için yalnız bir ücret alınır.

Tebliğat yapılacak kimselerin oturdukları mahaller aynı istikamette ise bu mahaller arasındaki mesafenin ücreti tebliğ ücretine zammolunur.

Muhabere masrafları

YETMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Her türlü vasıtalarla yapılacak muhabere ücretleri, iş sahiblerine aiddir.

YETMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, her nevi harç ve ücretin bütün müfredatını resen tanzim veya alâkalıların imzalarını tasdik ettikleri veyahud tercüme ve tebliğ edecekleri kâğıtlara yazmakla beraber ayrıca bedava makbuz verirler ve birer kopyalarını dairede saklarlar.

Harç ve ücretin kâğıtlara yazılması ve makbuz verilmesi

SEKSENİNCİ MADDE — Aralarında ayrıca bir mukavele bulunmadığı takdirde ücretler taraflara yarı yarıya ve taraflar ikiden ziyade ise sayılarına göre müsavi olarak taksim olunur.

Masrafların taksimi

YEDİNCİ BAB

Noterlerin mezuniyeti

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Her noterin senede bir ay mezuniyet hakkı vardır. Azimet ve avdet müddeti dahil değildir.

Senelik izin

Mecburî sebepler ve makbul mazeretlere müstenid olmak şartıyla noterin bağlı olduğu mahkeme reisi veya hâkim tarafından sekiz güne kadar izin verilebilir. Bu mezuniyet senede iki defadan fazla verilmiş ise fazlası senelik mezuniyete mahsub olunur.

SEKSEN İKİNCİ MADDE — Hasta noterlere, resmî hekimlerden rapor almak şartıyla hizmet müddetlerine göre aşağıdaki dereceler üzerine mezuniyet verilir:

Hastalık halinde verilecek izin

A) Hizmet müddetleri beş seneden aşağı olan noterlere üç aya kadar mezuniyet verilir. Bu müddet zarfında iyileşmedikleri hekim raporu ile sabit olduğu takdirde bu mezuniyetleri üç ay daha temdid olunur.

B) Hizmet müddeti on seneye kadar olan noterlere altı aya kadar mezuniyet verilir. İcabında altı ay daha temdid olunur.

C) Hizmet müddeti on sene ve daha ziyade olan noterlere bir seneye kadar mezuniyet verilir. Lüzumu halinde mezuniyetleri bir sene daha uzatılır.

Hastalıkları yukarıda gösterilen müddetlerden ziyade devam eden noterlerin vazifelerine nihayet verilir.

SEKİZİNCİ BAB

Noter yardım sandığı

SEKSEN ÜÇÜNCÜ MADDE — Ölen noterlerin mirasçılarına veya yaş tahdidi veya malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanlara yardımda bulunmak üzere Ankarada bir Yardım sandığı kurulur.

Sandığın bulunacağı yer ve yardım görecek noterler

SEKSEN DÖRDÜNCÜ MADDE — Sandığın sermayesini aşağıda yazılı gelirler teşkil eder:

Sandığın sermayesini teşkil edecek gelirler

I - Devlet veya Devlete mensub müesseseler tahvilleri almak veya bankaya faizle yatırılmak suretile işletilecek olan teminat akçelerinin gelirleri,

II - Her hangi bir suretle noterlere tevdi olunan paraların bankalarca verilecek faizleri,

III - Açılan noterliklerin vekille idare edildiği müddet zarfındaki safi gelirlerinin vekile verilen miktardan artan kısmı,

IV - Noterlik vazifesini müstakil olarak yapan noterlerin aşağıda yazılı nisbetler dairesinde aylık gayrisafî gelirlerinden alınacak paralar.

Aylık gayrisafî gelirleri:

A) İki yüz liraya kadar olanlardan 50 liradan yukarısı için yüzde iki,

B) İki yüz liradan fazla olanlardan 50 liradan 200 liraya kadar yüzde iki ve fazlası için yüzde üç,

C) 500 liradan fazla olanlardan (B) bendinde yazılı miktardan fazlası için yüzde altı.

Aylık geliri 50 liraya kadar olanlardan bir şey alınmaz.

Yapılacak yardım nisbeti

SEKSEN BEŞİNCİ MADDE — Her sene mayıs sonunda sandığın tahakkuk eden para yekûnu mevcut noterlerin hizmet seneleri yekûnuna taksim edilerek harici kısmet her noterin ayrı ayrı hizmet senesile çoğaltılır. Bu suretle elde edilen hâsılı zarp o sene içinde ölen noterlerin mirasçılarına veya yaş tahdidi yahud malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanlara defaten verilir. Hizmet müddetinin hesabında bir senenin küsuru hesaba katılmaz.

Taahhüdlerini yerine getirmeyenler

SEKSEN ALTINCI MADDE — Noterler, yardım sandığına aid hisseyi her ay muntazam sandığa gönderirler. Sandığa aid üç aylık hisseyi göndermeyenlerden yüzde yirmi zam ile alınır. Tekerrürü halinde meslekten çıkarılır.

Vazifeden ayrılan noterler

SEKSEN YEDİNCİ MADDE — Meslekten malûliyet veya yaş tahdidinden gayri sebeplerle ayrılan noterlere yardım sandığı için tevdi ettikleri paralar geri verilmez.

Nizamname

SEKSEN SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbiki ve noter yardım sandığının teşkil ve idaresi için nizamname yapılır.

Muvakkat maddeler

Noter muavinlerinin vaziyeti

MUVAKKAT MADDE A — Kanunun yürütülmeğe başladığı günde noter muavini olarak çalışmakta olanlar yerlerinde noterlik kuruluncaya kadar (noter vekili) adile vazifelerini yaparlar.

Tasfiye

B - Bu kanunun hükümleri yürütülmeğe başlandığı tarihten itibaren altı ay içinde, Adliye vekilligince sicilleri itibarile noterlikte kalmaları caiz görülmeyen veya ehliyetsizlikleri sebebiyle kendilerinden istifade edilmeyen noter ve noter muavinleri noterlikten çıkarılır.

Tanınmış haklar

C - Noter dairelerinde çalışan kâtiblerin bu kanunun meriyetinden evvelki hizmetleri 70 nci maddenin hükümlerine tâbidir.

D - Bu kanunun neşrinden evvel Noter dairelerinde müstah-

dem olan memurlara 67 nci maddenin birinci fıkrasındaki kaydın şümulü yoktur.

E) Bu kanunun tatbikında Medresetülkuzat ve Nüvab mektebi mezunları Hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

SEKSEN DOKUZUNCU MADDE — 15 teşrinievvel 1329 tarihli Noter kanunu muvakkati ve bu kanuna aid 1329 tarihli irade, 22 nisan 1340 tarih ve 509 numaralı Noter kanununun bazı maddelerini tadil eden kanun, 28 mayıs 1928 tarih ve 1337 numaralı harçların tezyidine dair kanun, 2 mart 1929 tarih ve 1402 numaralı Noter kanununun ve muaddel bazı maddelerinin tadili hakkındaki kanun; 10 mart 1930 ve 1568 numaralı kanunlar ilga edilmiştir.

Kaldırılan kanunlar

DOKSANINCI MADDE — Bu kanun 1 eylül 1938 tarihinden itibaren meridir.

Kanunun meriyeti

DOKSAN BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Kanunu yurutecekler

23 haziran 1938

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

17 - VI - 1938 ve 1/800

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası :

23 - VI - 1938 ve 4/495

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları :

Cild Sayfa

18 40

26 102,152:170,173,175,182:184